

Przedmiot	Klasa	Temat lekcji	Data
Plastyka	VII	Rysowanie z natury- portret i autoportret.	28.05.2020

1. Przeczytaj co to jest portret i jakie wyróżniamy typy portretów.

W sztukach plastycznych portretem nazywamy rysunek, obraz, rzeźbę lub fotografię, w których najważniejszym elementem jest twarz o rozpoznawalnych rysach. Autor portretu stara się uchwycić oznaki przeżyć, uczuć, oddać nastrój lub usposobienie i charakter modela. Jeżeli mu się to uda, uwagę widzów przykuwa uważne spojrzenie postaci z obrazu.

Oprócz twarzy, w portrecie istotne jest także ukazanie uczesania, ubioru postaci czy otoczenia. Jej dłonie i trzymane w nich przedmioty mogą wskazywać na wykonywany zawód. Ozdoby lub elementy stroju również są znaczące.

Dostrzeganie wszystkich tych detali pomaga odczytywać sensy zawarte w dawnych dziełach – rozpoznawać postacie królów, świętych czy mistycznych bohaterów. Szczegóły portretów są ponadto bezcennym źródłem wiedzy o kulturze i obyczajach danej epoki, ukazują np. modę danego czasu czy ideały urody.

Wyróżniamy kilka typów portretów:

- **głowę** modela ukazana z przodu, z boku lub w trzech czwartych, z twarzą zwróconą w bok,
- **półpostać**, czyli ujęcie od pasa w górę, w rzeźbie nazywane torsem,
- **postać** stojącą, w ruchu, siedzącą, leżącą lub w swobodnej pozie,
- **portret grupowy**,
- **autoportret**, czyli dzieło, w którym artysta przedstawia sam siebie.

2. Obejrzyj portrety z dawnych epok oraz współczesne.

Ikony sztuki – portret

Rafael Santi, *Dama z jednorożcem*

Na większości portretów można oglądać piękne kobiety uznawane w swoich czasach za ideały urody, w dawnych epokach najczęściej związanej z czystością moralną, duchową i dobrem, dlatego Madonna zawsze jest na obrazach piękna.

Giuseppe Arcimboldo, *Jesień*

Niezwykły pomysł artysty sprawił, że jest dzieło jest zarówno portretem, jak i martwą naturą, ułożoną w sposób przypominający ludzką sylwetkę. Widz zwraca uwagę zarówno na wygląd postaci, którego się domyśla, jak i na starannie odwzorowane owoce i warzywa.

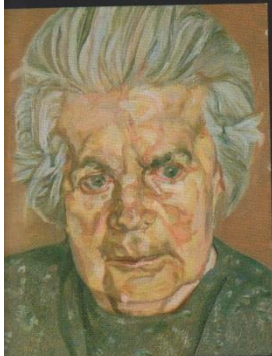
Domenico Ghirlandaio, *Starzec z dzieckiem*

Rodziny portret stał się okazją do zaprezentowania kunsztu artysty zarówno w ukazywaniu starości, jak i młodości. Dwie postacie kontrastują ze sobą wiekiem i wyglądem, nasuwając rozmyślenia o upływie czasu i zmianach, które on wywołuje. Jednocześnie malarz trafnie uchwycił serdeczność między portretowanymi.

Anton van Dyck, *Karol I*

Portret powstał, by zadziwić ukazanego władcę i zachwycić oglądających talentem malarza. Wyidealizowana postać została ukazana z trzech stron jednocześnie ale w różnych strojach, co stało się okazją do analizy wyglądu modela oraz do zaskakującego zwielokrotnienia.

Lucian Freud, *Matka malarza*

Współczesne portrety nie idealizują modeli. Artyści nie dodają im odświętnych strojów czy atrybutów świadczących o pozycji społecznej. Osoby na obrazach często są brzydkie czy przygnębione, skłaniają do refleksji nad sytuacją dzisiejszych ludzi.

Pablo Picasso, *Placząca kobieta*

Wygląd modelki stał się pretekstem do eksperymentów z formą i kolorem. Ciało i twarz stały się eksperymentalnym układem kolorowych brył, co podkreśla dynamikę i ekspresję dzieła.